

۳۰- قیام کربلا و حادثه عاشورا چه تأثیری بر مردم جهان گذاشته است؟

تاریخ گواهی می دهد که از آن پس قیام های
زیادی در جهان اسلام و نواحی دیگر از قیام عاشورا الگو گرفته
اند. این قیام تأثیر بسیاری در
روحیهٔ ظلم ستیزی مسلمانان به ویژه شیعیان بر جای نهاده است.

سوالات درس ۱۱

۱- چه زمانی را میتوان پایان دوره ی ایران باستان دانست؟

از زمان ورود اعراب مسلمان به کشور ما و فروپاشی حکومت ساسانی

۲- همزمان با ظهور اسلام در عربستان چه کسی بر ایران حکومت می کرد

و اوضاع ایران چگونه بود؟

فسرو پرویز بر ایران، حکومت می کرد. او دعوت پیامبر (ص) را برای قبول اسلام نپذیرفت. وقتی فسرو پرویز به دست پسر خود به قتل رسید، رقابت و دشمنی در درون دربار ساسانی، بیشتر شد؛ به طوری که در مدت چهار سال، بیش از ده نفر بر تخت شاهی نشستند.

۳- چه عواملی سبب ضعف و سقوط ساسانیان شد؟ (اوضاع ایران در آستانه حمله اعراب چگونه بود؟)

- ✱ کاهش توان جنگی و ضعیف شدن رومیه سپاهیان به خاطر شورشهای فرماندهان و دغالت های آنان در رقابت های سیاسی
- ✱ نارضایتی مردم به دلیل وجود نظام طبقاتی، بی عدالتی ها و تبعیض های اجتماعی و مالیاتهای سنگین
- ✱ گسترش قحطی (کمبود غذا) بر اثر طغیان رودهای دجله و فرات و شیوع بیماری طاعون و وبا

۴- فرمان حمله به مرزهای حکومت ساسانیان و امپراتوری روم شرقی را کدام یک از خلفا صادر کرد؟

ابوبکر

۵- ایران چه زمانی و چگونه توسط اعراب مسلمان فتح شد؟

به فرمان ابوبکر اعراب با حمله به مرزهای ایران مناطقی از بین النهرین (سواد) را تصرف کردند در زمان عمر قسمتهای زیادی از ایران فتح شد. ساسانیان در نبرد قادسیه شکست خوردند و رستم فرخ زاد فرمانده سپاه ساسانیان کشته شد و تیسفون پایتخت ساسانیان تصرف شد. در جنگ نهاوند یزدگرد سوم آخرین پادشاه ساسانی شکست خورد و شهرهای ایران به تصرف اعراب درآمد.

۶- پس از کدام جنگ شوهای ایران با سرعت بیشتری به تصرف

اعراب درآمد؟

نهاوند

۷- حکومت ساسانیان بر ایران چه زمانی پایان یافت ؟

با ورود اعراب به خراسان، یزدگرد سوم به دست آسیابانی در مرو به قتل رسید

(د) ۳۱ ق (و امپراتوری ساسانی

که بیش از چهارصد سال بر ایران فرمانروایی کرده بود، به پایان رسید.

۸- ویژگی های دوران خلافت امویان را بنویسید.

* بنانهادن حکومت بر پایه فشم و ظلم

* پای بند نبودن به دستورات دینی

* حکومت اشراف و سران قبایل عرب بر ولایات ایران

* برتر دانستن قوم عرب بر سایر اقوام و تفقیر اقوام غیر عرب از جمله

ایرانیان

۹- مرکز خلافت امویان کدام شهر بود ؟

شهر شام (دمشق امروزی)

۱۰- امامانی که در زمان امویان به شهادت رسیدند، را نام ببرید.

در دوران بنی امیه، علاوه بر امام حسن و امام حسین، امام سجاد و امام محمد باقر؛ نیز به شهادت رسیدند و شیعیان، آزار و اذیت فراوانی را تحمل کردند.

۱۱- چرا ایرانیان با شور و شوق به قیام مفتح پیوستند؟

مردم ایران که از ظلم و ستم و قو مگرایی امویانبه ستوه آمده بودند، از هر فرصتی

برای مخالفت و مبارزه با حکومت اموی، استفاده می کردند. ایرانیان در بسیاری

از قیامها و شورشهایی که علیه امویان به وقوع پیوست، حضور مؤثری داشتند.

وقتی مفتح ثقفی در کوفه به فونفواهی امام حسین (ع) و یارانش قیام کرد، ایرانیانبا شور و شوق به او پیوستند.

۱۲- عباسیان چگونه به فلاحت رسیدند؟

خاندان عباسیان از مخالفان بنی امیه بودند. در اواخر حکومت اموی، آنها
نمایندگانی را به نقاط مختلف ایران از جمله خراسان فرستادند و مردم را به قیام

۴

علیه بنیامیه و حکومت یکی از افراد خاندان پیامبر (ص) دعوت کردند، اما نمی‌گفتند منظورشان از آن فرد چه کسی است. ایرانیان مسلمان و به ویژه خراسانیان، دعوت

عباسیان را پذیرفتند. سرانجام ابومسلم، سردار ایرانی در خراسان قیام کرد.

او موفق شد امویان را شکست دهد و سَفّاح از خاندان عباسیان را به خلافت برساند.

۱۳- مرکز خلافت عباسیان چه شهری بود و چه کسی آن را بنا کرد؟

منصور، خلیفه دوم عباسی، شهر بغداد را بنا کرد و آن را مرکز خلافت عباسیان قرار داد.

۱۴- شباهت و تفاوت عباسیان با امویان چه بود؟

عباسیان نیز در ظلم و ستم، دست کمی از امویان نداشتند. خلفایعباسی از جمله منصور،

هارون الرشید و متوکل، امامان شیعه را به سبب مبارزه با ظلم و ستم، به زندان

انداختند و به شهادت رساندند. آنها نیز همچون امویان در کاخها به خوشگذرانی می پرداختند. خلفایعباسی بر خلاف امویان از ایرانیان در سمت های مهمی چون وزارت و فرماندهی سپاه و حکومت شهرها، استفاده می کردند

۱۵- ایرانی که به خدمت عباسیان درآمد چه سرنوشتی پیدا کردند؟

بسیاری از ایرانیانی که به خدمت خلافت عباسی درآمد، سرنوشت تلخ و ناگوار داشتند؛

چنانکه منصور عباسی نایوانمردانه ابومسلم خراسانی را به قتل رساند.

۱۶- برمکیان که بودند و چه موقعیتی در زمان خلافت عباسیان داشتند و چه سرنوشتی پیدا کردند؟

برمکیان نیز که از خاندان های مشهور ایرانی بودند، به سرنوشت ابومسلم دچار شدند. این خاندان در زمان خلافت هارون، عهده داری وزارت و حکومت ولایات شدند و نفوذ و قدرت فراوان کسب کردند. خلیفه ناگهان بر آنان فشم گرفت و دستور داد آنها را از قدرت برکنار و زندانی کنند و به قتل برسانند.

۱۷- ضعف و تجزیه قلمرو عباسیان از چه زمانی آغاز شد؟

در قرن سوم هجری، خلافت عباسی رو به ضعف نهاد. در چنین شرایطی بود که به تدریج حکومت هایی در نقاط مختلف ایران شکل گرفت و تجزیه قلمرو پهناور خلافت

آغاز شد.

۱۸- کدام ایرانی نخستین بار، به حضور پیامبر رسید و مسلمان شد؟ در کدام جنگ به مسلمانان کمک کرد و نظر پیامبر درباره او چه بود؟

به گفته برخی از مورخان، سلمان فارسی نخستین ایرانی بود که در مدینه به حضور حضرت محمد (ص) رسید و به دین اسلام مشرف شد. سلمان در جنگ احزاب (فندق) حضور داشت و پیشنهاد کرد برای دفاع از شهر مدینه در مقابل حملهٔ مشرکان، فندقی مفر شود. پیامبر در بارهٔ او فرمود: «سلمان از اهلبیت ماست»

۱۹- نام چند تن از یاران باوفای امام علی (ع) را بنویسید.

. سلمان مقدار، ابوذر و عمار،

۲۰- حاکمان ایرانی یمن چه زمانی مسلمان شدند؟

در زمان رسول خدا به مدینه رفتند و به دین اسلام ایمان آوردند.

۲۱- علل علاقه مندی ایرانیان به دین اسلام چه بود؟

. پیام اسلام، برابری و برادری بود؛ این پیام برای مردم ایران که از امتیازات

طبقاتی

اشراف نafشود بودند، جزاییت فراوانی داشت. علاوه بر آن، اخلاق و رفتار پیا
میر(ص)

و امامان شیعه، نقش مهمی درعلاقه مندی ایرانیان به دین اسلام داشت.
امام علی (ع) در دورانکومت خود هیچ برتری و امتیازی برای اعراب، نسب
ت به

غیراعراب در نظر نم یگرفت. از

این رو، ایرانیان علاقہ و ارادت خاصی به آن حضرت و فرزنداناش پیدا کردند.

مضو، امام رضا (ع) و فواهرش حضرت معصومه و برادرش حضرت شا هپراغ و

دیگر امامزادگان در ایران، تأثیر زیادی بر توجه و گرایش مردم
ایران به دین اسلام گذاشت.

سوالات درس ۱۲

۱- در زمان عباسیان چگونه شرایط برای تشکیل سلسله های ایرانی بوجود
آمد؟